

Občni zbor SK Mure se je vršil ob ogromni udeležbi članstva dne 26. februarja v Soboti. Kot zastopnik LNP je bil navzoč predsednik g. dr. Köstl. Občino je zastopal predsednik g.

Hartner Ferdinand. Občni zbor je dobro uspel in je bil velika manifestacija naših športnikov.

DRUŠTVENE VESTI

Kako se pokvarja mladina?

Mnogo se je pred dvema tednoma govorilo o 2 mladeničema, ki sta svoje mlado življenje — bila sta stara 23—24 let — končala na vešalih. Bila sta to Lakner in Pančur, morilca kaznilniškega paznika Peterina (prvi je že prej tudi umoril mengeškega župnika), ki sta bila 25. februarja t. l. v Mariboru obešena. Časniki so do najmanjše podrobnosti poročali njuno vedenje zadnji dan in zadnjo noč pred smrtjo, in zlasti še pod vislicami. Po veliki večini se je to zgodilo iz nagiba, da se s senzacionalnimi poročili ustreže zvedavosti ljudi. Moralno-vzgojni vidik se je pušchal v nemar.

In vendar je zanimivo in hkrati počeno doznati za pot, ki je ta dva nesrečna mladeniča dovedla do in na vislice. Lakner, ki se je v resnici spokoril, je to pot z veliko odkritorečnostjo označil. Ko je po umoru kaznilniškega paznika stal pred sodnim stolom, je na sodnikovo vprašanje, kako je bilo mogoče, da je tako daleč zabredel in tako globoko padel, odkrito izjavil: »Bil sem brezveren«. In kdo je bil temu vzrok? Starši? Družba?

Lakner je zadnji dan pred smrtjo z največjim spoštovanjem govoril o svoji materi. Najhujšo bol mu je prizadevala pekoča zavest, da je povzročil materi toliko žalosti in sramoto. Solze so mu privrele iz oči ne samo ob besedi o materi, marveč že pri sami misli na mater. »Mati so me lepo učili«, tako je poudar-

jal, »jaz pa nisem maral za njihove nauke in opomine. O, ko bi bil svojo mater ubogal«, tako je vedno tarnal. Lakner je torej svareč zgled mladini, da mora vestno izpolnjevati 4. božjo zapoved. Kdor staršev ne uboga, njega tepe nadloga.

Kdo je torej Laknerja spravil ob vero, vest in poštenost? Družba, kino in čtivo. Lakner je zvečer pred usmrtniško izjavo, da ga je pokvarila samo družba, kino in čtivo (knjige in časniki). Pristavil je: »Če bi bil oče, moji otroci ne bi smeli v kino in pazil bi, kaj bi dobili v roke za čitanje.« Zakaj liberalni, naprednjaški in socialistični listi te značilne izpovedi niso objavili? Ni treba odgovoriti na to vprašanje, ker govore dejstva dovolj jasno in dovolj glasno.

Vedno smo v našem listu poudarjali nadvse kvaren vpliv slabe družbe, slabih društev, slabih knjig in časnikov in slabega filma (v kinu) na mladino. Da nismo pretiravali, marveč govorili zgolj resnico, dokazujeta ona nesrečna mladeniča, ki sta končala 25. februarja svojo življenjsko pot na vislicah. Ali pa bo tiste činitelje, ki so tema nesrečnejema zamorili vero in vest, da sta postala morilca, zadela kazen? Žalibog ne! Kvarili bodo mladino naprej.

*

EVHARISTIČNA IN PAPEŽEVA PROSLAVA.

Na Jožefovo dne 19. marca t. l., ob 20. uri zvečer se vrši v Mariboru v veliki dvorani »Union« slavnostna akademija v proslavo presv. Evharistije in v spomin kronanja papeža Pija XI. s sledečim sporedom: 1. »Povsod Boga«, združeni moški zbori in godba »Danica«. 2. Davorin Jenko: »Molitev«, speenil Sim. Jenko; združeni moški zbori. 3. Dr. Ant. Terstenjak: »Papeštvo in presv. Evharistija«, go-

Oglas je reg. pod št. Bv. 21702 od 19. XI. 1934.

vor. 4. Kothe: »Molim te ponižno«, Tom. Akvinski; simboličen prizor s petjem. 5. Prvenstvo sv. Petra, priredil Ivan Bogojinec. 6. Ril-lé: »Mučenci v areni«, kantata za zbor, in godala. 7. Dr. Vinko Zor: »Zgodovina evhar, kongresov«, filmsko predavanje. 8. Wittmann: »Papeška himna«, združeni pevski zbori in godba. — Katoliški Maribor bo, kakor lanske leto, tudi letos s številno udeležbo na tej proslavi manifestiral svojo vero v evharističnega Kristusa in svojo vdanost do sv. očeta. Obenem pa bo ta prireditev mogočna priprava na evharistični kongres v Ljubljani, katerega se bodo Lavantinci v častnem številu udeležili. Vstopnina: sedeži 3 Din, stojišča 1 Din, je namenjena za evharistični kongres v Ljubljani. Predprodaja vstopnic se vrši v knjižarni sv. Cirila na Aleksandrovi cesti 6 ter poldrugo uro pred začetkom slovesnosti.

Gornja Sv. Kungota. Naš cerkveni pevski zbor ponovi na željo cenjenega občinstva na Jožefovo dne 19. marca ob treh popoldne v Katoliškem domu igro Beneški trojčki.

Štrigova pri Ljutomeru. Naši vrli Križarji so v nedeljo dne 3. marca v Katoliškem domu priredili igro »Ženitveni kum«, katera je bila polnoštevilno obiskana. Vmes je igral domači tamburaški zbor. Igra Križarjev se je prav dobro obnesla.

V novi knjižnici v Cambridge

na Angleškem je okrog 1.250.000 knjig, ki so tako zložene po omah, da je vsak zvezek dostopen srednje velikemu moškemu.

Strele je nevarnejša v zimi nego v poletju.

Nevihite so po obnem menjenju v zimskem času manj nevarne nego poletne. Udar strele pa učinkuje v zimi mnogo hujše ter strašnejše nego v vročini.

Velika kartuzija.

Materinski samostan kartuzijskega reda — Grande Chartreuse — blizu Grenoble v zapadni Franciji, je že davno opuščen. Po lošitvi Cerkve od države

Januš Golec:

Propast in dvig.

Ljudska povest.

Ne smemo misliti, da so bili številni potepuški ter tihotapski tobakarji same nedolžne ter ponižne ovčke. Nimamo sodno ali zgodovinsko podprtih beležk o tobakarski krutosti, pač pa nam je ohranilo ustno izročilo iz tega poglavja marsikaj.

Po spodnjih krajih se spominjajo najstarejši finančnega stražnika Ferdinanda Pajtlerja. Imel je precej velikega ter hudega psa. Pasja mrcina je bila vedno ob njegovi strani in mu je bila na pomoč pri zasledovanju tobakarjev.

Pajtler se je upal v civilu s svojim psom celo na Sv. gore pri št. Petru ob priliki, ko je sveti vrh odmeval od pridig švercarskih kramarjev. Njegov pasji spremljevalec je prevrnil najbolj kričavemu kramarju stojnico, se je lotil pod prodajalno desko skritih punkljev s tobakom in je razkrinkal kramarja. Pri pogledu na razkritje švercarja je hotel financar neopazeno v št. Peter in za Sotlo po tovariše, da bi za-

10 jeli ter polovili tihotapsko bando. Komaj je stopil v gozd, so ga prijele močne moške roke in ga tirale vedno dalje v goščo.

Neznanci so pobili pobesnelega psa, financarja samega so privezali z zamašenimi usti za noge ter roke k bukvi. Privezanemu so izpulili počasi izpod nosa in brade vsako dlako posebej.

Na nezavestno žrtev je slučajno naletel lovec bizeljske graščine po par dneh in mu je otel v zadnjih trenutkih življenje.

Financar si je zavsem opomogel, med Obsotelčane se ni več upal iz sramu ne, ker je že vsakdo vedel, kdo in zakaj ga je obril na mučeniški način s prsti in ne z britvijo!

Tobakarji so bili v zvezi z narodom in radi tega je bil pogon za njimi od strani oblasti zelo težaven. Nad vsako izdajico, ki so bile redke, so se tobakarji maščevali na krute načine.

Ljudje pripovedujejo o vdovi Cili Trampuš pri Sv. Marjeti pri Kunšpergu v župniji Sv. Peter pod Sv. gorami to le: Trampuška je rada videla mlajšega financarja, kateri je pogosto prežal s hriba Sv. Marjete na gibanje tihotapcev ob Sotli. Kraj je nudil rav-

St. Ilj pri Večanju. Naše prosvetno društvo je dne 24. februarja priredilo predstavo »Tri modrosti starega Wangu«. Reči moramo, da so se igralci lotili težavne naloge. Naši prijatelji, ki so za to vedeli, so z velikim zanimanjem pričakovali predstavo in napolnili društveno dvorano tako, da so se malo bolj pozni gledalci morali zadovoljiti v veži. Kitajsko opravljen oder je nudil lepo sliko, in ko sta pismouka z globokimi pokloni otvorila igro, so gledalci z nezmanjšano pozornostjo sledili celi predstavi do konca. Pred začetkom je tajnik društva g. župnik podal v pojasnilo nekaj zgodovinskih podatkov o boksarski vstaji na Kitajskem, katero so evropske velesile svoječasno s krvjo zadušile in zavzele glavno mesto Peking. Predstava se je razvijala gladko in igralci so pokazali res veliko požrtvovalnost od začetka do konca, da so pohvalo v resnici zaslužili. Skoraj dve uri je trajala igra, čeravno med dejanji ni bilo posebnih odmorov. Tudi točnost moramo pohvaliti. Na

udarec tri se je začelo, kakor so napovedali lepaki. Da, lepaki, ki niso našli milosti v očeh tiste kulture, ki je brez srca in ima desko pred očmi, da nikamor ne vidi, in ljubi noč, temno noč, ki bi naj zakrivala njeno surovost in še mnogo drugih nečednosti. Prvikrat je tukaj na ta način pokazala svoje namene in prsti vseh poštenih ljudi v St. Ilju že kažejo za njo. Le po tej poti, ki ste jo javno napovedali, naprej mi vam ne bomo sledili, čeravno ste nam pripomogli najmanj do 50 gledalcev več! Zato se vam zahvaljujemo in smo si s tem bot. Sedaj lahko začnete znova!

Viđem ob Savi. Prihodnjo nedeljo dne 17. t. m. bo v naši domači prosvetni dvorani zopet veselo razpoloženje. Ta dan nas bodo namreč obiskali salezijanci iz Radne in predstavljali krasno igro iz dijaškega življenja »Luč z gora«. Začetek ob štirih popoldne. V začetku in med odmori bo igrala salezijanska godba iz Radne.

Pomladne dolžnosti.

Ko nastopa pomlad, ima mati narave polne roke dela, ker mora vse zbuditi k novemu razvoju. Tudi to svojo pomladno dolžnost izpolnjuje narava, toda človek, ki vlada nad njo, vrši še več, tudi on pomaga naravi, kadar sama ne zmore svojega dela. Človek ume s svojim duhom izkoristiti naravno pot kot pomočnico, ker zna izkoristiti njeno plemenito zdravilno rastlinje za preprečevanje bolezni in podaljšanje življenja.

Mnogoštevilno plemenito rastlinje se uporablja v vseh mogočih področjih, da se doseže naravni zdravilni učinek. Najpopularnejše pa je takozvano pomladno zdravljenje s čaji iz preizkušenih planinskih zelišč. Iz takih sestoji med drugimi tudi obče znani Planinka čaj ljubljanskega lekarnarja mr. Bahovca. Tako

zdravljenje je postalo tekom let v vsaki družini, rekli bi, neka pomladna dolžnost, ki jo radi izpolnjujejo, ker na udoben in naraven način dosega svoj namen: regeneracijo krvi, normalizacijo krvnega obtoka, temeljito čiščenje prebavnih organov, kot črevesja, ledvic, jeter, žolčnega mehurja itd.

Znaki nerednega delovanja prebavnih organov so v prvi vrsti: zapeka, napetost telesa, gorečica, pogostni glavobol, tesnoba občutki, pomanjkanje spanja, kakor tudi obolenja po sečni kislini, hemeroidi, slabost srca, kopičenje maščobe, bolezní ledvic, nervoznost ter mnoge druge živčne bolezni. — V borbi proti tem boleznim in posebno že proti nastajanju istih so prej navedeni čaji izvrsten naraven in priprost pripomoček.

Šmiklavž pri Slovenjgradcu. Od 25. do 28. februarja smo imeli pri nas tridnevno pobožnost s šesterimi pridigami v svrhu dobitve svetoletnega odpustka. Tridnevniko je vodil č. g. Franc Hiersche, vpokojeni župnik v Pol-

zeli, prav spretno. Dasi je bilo vreme neugodno, poti ledeni, oziroma blatni, je vendar 250 oseb prešlo sv. zakramente. Da so se tudi šolski otroci mogli tridnevne udeležiti, je okrajni šolski svet dovolil dan šolskega sv. obhajila kot šole prosti dan. Č. g. župniku Hiersche-tu se za njegov trud iskreno zahvaljujemo! — Dne 25. februarja sta bila tukaj poročena Detečnik Anton, posestnik lepe in velike p. d. Končičeve kmetije, in Krenkar

Elizabeta, kmečka hči p. d. Trbulova, oba potomca najstarejših in najuglednejših šmiklavških družin. Nevesta je bila vzorna članica tukajšnje dekliške Marijine družbe, skozi tri dobe celo prednica družbe, posebno veliko zaslug si je stekla z dolgoletnim in zelo okusnim klančanjem oltarjev naše starodavne župne cerkve. Bilo srečno!

Ojstrica nad Dravogradom. Najbrž je že precej dolgo, odkar smo se zadnjič oglasili, vsled česar morda kdo misli, da smo tam doma, kjer je svet z deskami zaplankan. Pa ni tako, saj nismo taki, da bi vsako malenkost obešali na veliki zvon. Posebnih novic res ni, toda zaupam vam, da ves letošnji pust v naši fari ni stopil nihče v sladki zakonski jarem, čeravno bi se ne moglo trditi, da bi ne bilo zakonskih kandidatov in kandidatinj. Čudna je ta stvar! Treba bo pač davek na samce zvišati. Pravijo, da volk tuli skozi župnijo, če v njej ves pust ni nobene poroke. Letos pa to ni bil volk, nego lep pes, ki je bil pomotoma obstreljen. — Brezposelni so dobili zopet malo dela na posestvih g. Hirschlerja, kar je gotovo velika blagodat za ljudi v tej hudi krizi. Sicer smo pa precej varčni, saj ni v celi župniji nobene gostilne, še ono edino, ki je nekdanj bila, so opustili. Za pijačo torej ne potrošimo preveč. Govorilo se je sicer, da bo neki posestnik na Goriškem vrhu otvoril gostilno in povrh še kavarno, toda to je bila le potegavščina za pust.

Sv. Križ nad Dravogradom. V petek dne 8. marca so začele pri Sv. Križu običajne letne postne pobožnosti. Ob prvih petkih pričnjammo ob 8. uri s pravno molitveno uro, ki se opravlja po namenih sv. Očeta in našega škofa. Vsakokrat imamo med pravno peto sv. mašo ob pol 10. uri kratek nagovor o presv. Srcu Jez. Ljudstvo je vzljubilo pobožnost, o čemer pričajo vedno novi častilci. Prvi romarski shod bo letos na praznik Marijinega oznanenja. Na predvečer ob 5. uri pete liturgije Matere božje in blagoslov. Prihajajte na ljubki hribček, kjer se že celo stoletje zbira naše verno koroško in štajersko ljudstvo, da ob znamenju Gospodovega trpljenja v teh težkih dneh najdemo: tolažbo in vstajenje.

Sv. Anton na Pohorju. Od meseca junija l. l. ko smo izročili materi zemlji našega nepo-

no tamkaj švercarjem največ kritja. Cele tihotapske bande so se večkrat smukale mimo Trampuškine domačije. V financarja zatelebana ženska je bila tolikanj neprevidna, da je izdala ljubčeku, kod so šli švercarji in koliko jih je bilo. Tihotapci so zvedeli natanko, kdo je pokazal pot iblajtarjem do njihovega zatočišča ter so celo še ušli pravočasno. Čez nekaj tednov se je oglasila cela družba punkljarjev pri Cili. Nagnali so vdovo, da je skuhala vso podvojeno svinjino, kolikor je je viselo v vislah. Ko je bilo meso kuhano, so jo prisilili, da je peljala neznanca v svoj vinograd na Kozjo peč. V kleti je morala švercarje gostiti ter napajati, kolikor je kateremu držal želodec. Šele po temeljitem pogoščenju pozno v noč so ji povedali, da so se ji prišli zahvaliti, ker je izdala gren-carjem njihovo skrivališče in bo prejela nagrado, da jo bo pomnila preko praga smrti.

Surovine brezsrčne so babnico stlačile v prešni koš in so jo enostavno počasi prešali, dokler ni umrla grozne smrti in so odkrili zločin do dolgem času.

Glede izdajstva je bil tobakar neprizanesljiv celo napram otroku.

V Imenem v župniji Podčetrtek je pasel fantek

živino na travniku ob Sotli. Financar je izlodil iz pastirja s kosom belega kruha, v katero smer so mah-nili tobakarji.

Pri naslednjem prehodu švercarjev preko Sotle dečko ni imel več časa, da bi bil utekel pred tolovaji. Eden ga je pograbil in ga vrgel v najbolj globoki kot obmejne reke. Pastir je še zbral svoje poslednje moči, se zbral iz tolmana na površje vode in se je oprijel travnatih bilk in jelševja ob bregu, da bi se rešil. Tobakar ga je tolkel z okovano gorjačo tako dolgo po prstih, da je moral spustiti vejevje in je utonil v pričo cele švercarske družbe.

Slučajev, na kako krut način so se znali maščevati tobakarji radi izdajstva, bi še lahko navedli mnogo več. Omenjeni naj zadostujejo v dokaz, da na izdajstvo cikajočih izjav tobakar ni trpel in jih je kaznoval neusmiljeno z najbolj kruto smrtjo!

III.

Takrat v starih cajtib, ko so ob Sotli in njenih pritokih lovili rake ter švercali tobak, so pili in se veselili ob poličih, pintih ter bokalih dobrega vina od stare trte.

so izgnani menihi odšli na Španko. A takratna škanska revolucija jim je vzela tudi to zavetišče. Socialist Chastenay, ki zastopa okraj Isere, je zde' pismeno priporočil predsedniku vlade: obnovev in vzdrževanje zgodovinskega poslopja na državne stroške. Izračunal je, da bi stala popravila od 25 do 30 mil. frankov, dočim bi zadostovalo za poznejšo redno podporo do 500.000 frankov na leto. Stevilni beli menihi so se povrnil iz Španske v Francijo in se naselili samo nekoliko kilometrov daleč od svoje rodovne zibelke. Poslušec piše: »Pod temi razmerami ni odvisna sedanja krivica od po-

zabnega posestnika Gašperja Pušnika, se ni več vila tako dolga vrsta pogrebcev proti farni cerkvi, kot v pondeljek dne 4. marca, ko smo polagali v zemljo ob navzočnosti sosednjih gospodov duhovnikov telesne ostanke blage mamice in žene že rajnega veleposestnika, cerkvenega ključarja ter večletnega župana, Katarino Mravljak, po domače Dajnico, v 75. letu svoje starosti. Bila je blaga mati svojim številnim že preskrbljenim otrokom, kateri so jo globoko spoštovali. Rajna je bila dobra krščanska mati, kakor na svoje otroke, tako tudi na cerkev ni pozabila. Videli so jo pri sv. maši tudi med tednom, ako ji je le količkaj čas ali vreme dopuščalo. Rada je prebirala »Slovenskega gospodarja«, čigar zvesta naročnica je bila. Prevzitek si je izbrala pri sinu Kristlu na Dajnikovem posestvu, ki ga je v miru uživala več let. Rada je spremljala na pogrebih svoje sofarane ter tudi drugod si jo večkrat videl med pogrebci. Zato so se tudi njej oddolžili iz bližnje ter daljnje okolice. Pokoj njeni duši, otrokom in sosedom pa naše sožalje!

Vurberg. Preteklo nedeljo je v graščinski pisarni na Vurbergu dobilo 42 ubogih otrok obleko, katero jim je podal grof Jožef Herberstein. Vkljub temu, da mu je

odvzela veliko zemlje, se vsako leto spomni naših ubogih solarjev ter jih obdari z zgornjo ali spodnjo obleko. Tako se je zgodilo tudi letos, za kar se starši obdarovanih otrok uljudno zahvaljujejo.

Medvece pri Pragerskem. Izmed kandidatov in kandidatkinj je pretrgal vezi samskega stanu tovarniški delavec Franc Dolenc iz Medvece ter si izbral za življenjsko družico pos. hčerko Angelo Planinšek, vulgo Takelčevo, v makolski fari, kjer sta dne 25. februarja bila poročena. Mladima poročencema želimo obilo sreče v zakonskem jarmu. Mnogo se je govorilo, ta se bo oženil, ona se bo omožila, ta bi se rad, pa se ne more, ona bi se lahko, pa se ne mara. Imamo še torej več zrelih kandidatur za zakonski jarem, pa se bo treba namazati z mazilom potrpežljivosti. Čeravno smo ostali samice in samci za sedaj, vendar upamo, da se bo to v prihodnosti spremenilo, seveda če ne bo krize. — Še nekaj: Pred kratkim sva se slučajno srečala z nekim gospodom ravno pred

Pri zaprtosti in hemoroidih, motnjah v želodcu in črevesu, oteklosti jeter in vranice, bolečinah v hrbtu in križu, je naravna »**Franz Josefova**« grenčica, večkrat na dan použita, krasen pripomoček. Zdravniške izkušnje so ugotovile pri trebušnih obolenjih, da deluje »**Franz Josefova**« voda sigurno razkrajajoče in vselej milo odvajajoče. »**Franz Josefova**« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

neko kapelico, kar me vpraša: »Kdaj je bila ta kapelica sezidana in kdaj prenovljena, ker se že več ne more brati napis.« Rekel je še: »Če bi bil jaz zidar ali slikar, bi vam jo sam prepleskal.« Nato sem se mu zahvalil in je odšel.

Sv. Lenart pri Veliki Nedelji. Dne 2. marca je umrla po kratki in mučni bolezni Marija Marin, rojena Zvegla, prevzitekarka na Bresnici. Rajna, ki je dočakala visoko starost 80 let in ki je rada prihajala k mizi Gospodovi, je bila prijazna, ljubezniva žena in vzorna gospodinja. Reveži so imeli pri njej vedno odprt. vrata. Pogreb pokojne je bil v torek dne 5. marca ob številni udeležbi ljudstva. Na pokopališču ji je domači pevski zbor zapel lepo nagrobnico. Rajni naj sveti večna luč, preostali domačim naše iskreno sožalje! — Nedavno je kuhar domače žganje Ivan Bezjak, posestnik v Podgorcih. Poleg njega je sedel njegov petletni sinček Jožek. Ko se je oče za nekaj trenutkov odstranil, je bil pri ognju deček sam in se igral. Ni se še oče vrnil, že mu je pritekel naproti otrok ves v plamenih. Oče je še imel toliko prisotnosti duha, da je pogasil ogenj in strgal gorečo obleko s telesa. Poklicani zdravnik od Sv. Marjete je nudil ponesrečencu prvo pomoč. — Čas za naročitev Mohorjevih knjig bo potekel. Kdor še ni naročil, naj še ta teden naroči v župnišču!

Ptuj. V nežni mladosti nas je zapustil dne 24. februarja šele komaj 21 let star Franjo Novak, abiturijent tukajšnje gimnazije, sin pismonoša. Ko je končal študije, se je odločil za državno službo. Zavrtna bolezen jetika ga je vrgla na bolniško posteljo. Iskal je pomoči v Mariboru, potem pa še pri tukajšnjih zdravnikih in v bolnici, pa je bilo vse zaman. Bil je vrl mladenič, ki ga je mnogo ljudi spremljalo

na zadnji poti. Ob odprtem grobu se je poslovil od rajnega profesor verouka g. Cajnkar. Rajni dijak je bil zelo veren mladenič, ki je kot član Apostolstva mož in mladeničev vsako prvo nedeljo prejel sv. obhajilo v mestni farni cerkvi. Zapušča žalujoče starše in dve sestrji. Naj počiva v miru! Preostali naše sožalje!

Polenšak pri Ptuj. Polagoma smo stopili v resni postni čas. Utihnile so vesele harmonike, z njimi je minul prešmentani pust in konec je bil predpustnih vesellic in zabav. Spet bomo polagoma izlezli iz toplih zapečkov v ljubo solnčno naravo. Delo na polju in v vinogradu bode nastopilo in trpijenje kmečkih žuljev bo spet združeno z raznimi vremenskimi neugodami in nesrečami. Spet se bomo s strahom in trepetom ozirali proti vzhodu, preko velikonedeljskih hribočkov, odkoder nam vedno groze največje nevihte. Še ne dolgo, ko je nekemu možu pri nas nevihta izpod vzhodnega orijenta pobrala klobuk z glave ter ga treščila tik do vrat. Zato pa, kar nam pošlje ljubi Bog iz spodnjega kraja, ni nič dobrega za nas. Že stari tukajšnji rek je, da ko se jasni od vzhoda, naj spravi kmet voz pod kap.

Veržej. Brez vsakoletnih duhovnih vaj že kar več ne moremo biti. Zato se jih bomo tudi letos v naši prenovljeni farni cerkvi pridno udeležili in sicer žene in dekleta od 14. do 17., moške očetje od 17. do 19. in fantje od 21. do 26. marca. Da bo v lepi cerkvi in lepih praznikih tudi lepa duša. Vabljeni vsi v obilnem številu! Ti tudi!

Ljutomer. Fantje, na duhovne vaje ne pozabite. Samo Vam in možem so namenjene. Zadržite se to nedeljo. Pri rani sv. maši bo prvi govor, drugi pri večernicah. V pondeljek zjutraj govor, popoldne spovedovanje, ob 5. uri večernice in govor. Na Jožefovo pri rani sveti maši skupno obhajilo in zaključni govor. Duhovne vaje bo vodil g. Vogrin, salezijanski duhovnik iz Veržeja. — Ljudska čitalnica je za svojo knjižnico nabavila zopet nekaj novih lepih knjig. Poslužite se društvene knjižnice, postani član Ljudske čitalnice! — Igralci Katoličanske doma pripravljajo za post vprizoritev »Izgubljenega sina«. To bo nekaj novega za Ljutomer. Po svetopisemski priliki in nemškem izvirniku ga je priredil rajni tomaževski župnik go-

stave, temveč samo od hinavstva in nedoslednosti oblasti. Francija ima dolžnost, menihom povrniti njih domovanje, čigar ugled je ustvarilo v teku stoletij njih delo in molitev. Predsodki se morajo umakniti zdravemu smislu. Država bo več imela od cvetoče kulturne in gospodarske postojanke, kakor od sedanjih žalostnih razvalin. Obnovitev samostana nikakor ne nasprotuje socialističnim naukom in demokraciji, prepričani smo.

**Velikomestni pismo-
noša in koraki.**

Da se povzpne velikomestni pismo-
noša v
četrtlo nadstropje, rabi
170 korakov. Če raču-
namo, da ima vsaka

Starih vinogradnih nasadov po spodnjih krajih sicer ni bilo toliko kakor je novih, po večini so pa tudi vinogradi z novo ameriško trto po prejšnjih holmi, gričih ter pobočjih.

Prejšnji vinogradi s staro trto so bili od bogznaj kdaj. Trte sicer niso bile zasajene v redu po današnjem načinu in to menda radi tega ne, ker stari vinogradi niso bili rigolani globoko in vinogradnik ni mogel zasajati trtnih sadik v skalovje ter trdi lapor, ampak tjakaj, kamor je lahko izkopal jame za nasad.

Ljuba rajna trta je dajala obilo dobrega vina bele, rdeče ter črne barve in ni bila daleč — daleč tako občutljiva nego današnja ameriška »fajla«.

Staro trto so z vinjeki obrezali, prekopali vinograd, privezali poganjke h kolu s slamo in vinogradnik je čakal brez današnjega škropljenja ter žvepljanja na trgatve. Sovražniki ter uničevalci trgatve od stare trte so bili mraz, slabo vreme in predvsem toča.

Vinogradnik je imel s staro trto primeroma malo dela. Dajala mu je sladko, močno vince, za katerega je izkupil brez posebnih težav lep denar, ki je tedaj tudi nekaj zalegel.

Vina po spodnjih krajih so iskali Zagrebčani, Sa-

vinčani in celo Korošci. Vsak boljši kmet je posedal par težkih konj, s katerimi je tovoril vino v omenjene kraje, če se ni kupec sam zglašil pri njem in oskrbel prevoz. Tovorenje vin je bilo tedaj na višku in so tovarniki dobro zaslužili. Na lepe čase tovarnikov se spominjajo starejši ljudje z veseljem. Življenje ter opravila nekdanjih tovarnikov so danes prepletena in okinčana od ljudske domišljije.

Tovornikov voz je bil težek in močno okovan z železjem, opremljen z verigami, z zavoro od zadaj, rantami ter rajklji. Spodaj med sprednjimi in zadnjimi kolesi je bingljala na verigah manjša gajba, kamor je shranjeval voznik med vožnjo prehrano, konjske odeje, kladivo, vijake in razno za daljše vožnje potrebno ropotijo.

Vsak tovarnik je imel seboj na vozu po eno ali dve sekirici in krajšo puško ali kres, kateremu so pravili »štuc«.

Tovorniki so se vozili po cestah v noči ter preko gozdov, koder so se klatili sumljivi ljudje. Za obrambo sta bila tovarniku sekirica in štuc, če je imel seveda časa ob priliki napada, da se je postavil po robu.

Tovorniki so imeli pri sebi denar in radi tega so

spod Zemljič. Prva predstava bo dne 31. marca. — Skioptično predavanje o Japonski je bilo prav dobro obiskano. Gospa Skušekova je pri številnih poslušalcih vzbudila zanimanje ter pohvalo. — V torek tega tedna se je vršil v prostorih g. Resnika vinski sejem. Lepo število vzorcev je bilo razstavljenih. Trgovina z vinom pa stoji na mrtvi točki. Domača poraba je malenkostna, izvoza pa ni. Zato so tudi cene ostale nespremenjene.

Sv. Bollenk na Kogu. Dne 3. t. m. je bila pokopana Marija Borko, mati Antona Borko, bivšega občinskega predstojnika na Kogu, stara 91 let. Dne 4. t. m. pa jo mirno v Gospodu zaspala gospa Filomena Košar v 85. letu svoje starosti, rojena Švinger. Pokojna je bila dolga leta kuharica pri svojem bratu pokojnem župniku Albinu Švinger v Srečišču, potem pri Sv. Miklavžu, bil je prvovrstna kuharica in gospodinja in kot taka zelo nabražena, je govorila pet jezikov: slovenski kot Slovenka rojena na Kranjskem, nemški, italijanski, francoski in angleški. Mnogim je bila velika dobrotnica, tudi pobožna, ko je v zelo dolgi in mučni boleznii vedno molila sveti rožni venec, je bila prežeta s sv. zakramenti in je mirno, tiho in potrpežljivo prenašala trpljenje v hudi boleznii. Zato ji ključemo: naj počiva v miru!

Št. Janž pri Rečici ob Savinji. Po dolgotrajni in mučni boleznii je v 66. letu svoje starosti zatisnil za vedno svoje utrujene oči Franc Slapnik, po domače Grün. Nad 40 let je bil naročnik in zvest čitatelj »Slovenskega gospodarja«. Umrl je mož značaja, skrben oča svojim otrokom ter zvest sodrug svoji že pred dvema letoma umrli ženi. Naj počiva v miru!

Gornja Ponikva. Nekrščanska vladar je bil zelo vnet za dušni in gospodarski napredek svojih podložnikov. Večkrat se je vozil ali pa je potoval po svoji državi in opazoval versko in gospodarsko stanje državljanov. Kadar je prišel v kakšno župnijo, je šel najprej v cerkev se pokloniti Vladarju vseh vladarjev. Potem pa si je ogledal cerkev. Če je bila cerkev lepa, je iz tega sklepal, da so v župniji dobri kristjani; če je bila pa cerkev zanemarjena, je sodil, da so tam slabi verniki. Potem pa si je ogledal ceste in pota. Ako so bila ta v lepem redu, je sklepal, da so v kraju dobri

gospodarji; če so bila pa zanemarjena in v slabem stanju, je rekel, da so tam slabi gospodarji. Ko bi pršel ta vladar na Gornjo Ponikvo in bi si ogledal cerkev, bi moral sklepati, da so v župniji dobri katoličani; če bi si pa potem ogledal edino cesto in razna pota, bi pa po svojem načelu moral reči, da v župniji niso dobri gospodarji. Župljani pa tudi sami priznajo, da pota niso v redu. Zato so sklenili, da bodo polagoma v nekaterih letih cesto in vsa pota temeljito popravili. Z delom so že začeli. Samo vztrajati morajo in se ne smejo preveč zanašati na razne podpore, ki so seve negotove. Cesta je pa občinska in jo mora popravljati občinski odbor Velika Fírešica, le priganjati ga je treba.

Vojnik. Občinski odbor občine Škofjavske je v svoji seji sklenil, da bo dal v bodoče g. kateheti za šestrazredno osnovno šolo v Ljubčini, katera je od Vojnika 6 km oddaljena, za celo leto nagrade 2500 Din. Tako pride približno 5 Din na uro.

Vojnik. Naš trg ima slavno zgodovino. Že Rimljani so stopali po naših tleh in v srednjem veku so mogočni gospodje čuvali nad njim. Pred vojsko je bil trg seveda bolj nemški ali nemčurski, zadnji čas pa je bil »trdnó nacionalen«. Ljudje se pač spreminjajo kakor veter vleče. Nekateri namreč, ki imajo od tega koristi! — Kakor je že vsem znano, se gradí zdaj iz Vojnika v Šmartno nova cesta. Čudno pri tem pa je to, da so jo začeli na sredi graditi, to je šele na ono stran Hudinje. Za most namreč ni denarja! No, naši delavci le nekaj zaslužijo. — V nedeljo dne 17. februarja smo položili k večnemu počitku vrlo krščansko mater: Senegačnikovo mamo, po domače Jerinčekovo od Sv. Tomaža. Vzorni materi naj sveti večna luč! Globoko užaloščenima sinu in hčerki pa naše sožalje!

Škofjavas. Zopet se bližajo volitve. Ljudem se obujajo spomini na občinske volitve leta 1933. Stranka JNS je na smrt bolna. V Škofjvasi je bil pred poldrugim letom ustanovljen pogrebni zavod, ki pa ni imel nobenega posla. Menda se bo zdaj spomnil, da bo treba izdati naznanila o smrti stranke in tistih kandidatov, katerim se pripravlja dan politične smrti, sedmimo bomo pa odložili na tople majnške dni, katere vsi željno pričakujemo.

Slivnica pri Celju. Ves svet vpije radi krize. Vendar pa smo imeli ta predpust osem porok. Dne 25. februarja je bila v celjski farni cerkvi poroka g. Konrada Lesjaka, sina slivniškega župana in brata okrožnega sodnika g. Jurija Lesjaka, z gđ. Nežko Belej. Imenovani je dober kmetovalec, gostilničar in član nadzorne-ga sveta gasilske čete v Slivnici. Nevesta je iz vzorno krščanske hiše ter je s svojim lepim glasom kot cerkvena pevka mnogo pripomogla k časti božji. Ker je v tej hiši »Slovenski gospodar« stalen gost, se pridružuje odkritim čestitkam. Bog naj podeli novoporočencema obilo blagoslovov! Bog živi!

Jurklošter. V nedeljo dne 24. februarja se je poslovil od nas duhovni pastir, župnik gospod Anton Kocjančič. Odšel je na novo župnijo na Prihovo pri Konjicah. Deset let neutrudnega dela govori o možu, ki ni poznal sebe, temveč je mislil na duše, ki so mu bile izročene. Cerkvene organizacije, ki so danes v župniji, je on ustanovil. Svojim župljanom je bil res dober pastir, ki je čuval nad njihovim verskim in moralnim življenjem. Mladini je bil najboljši učitelj in jo je z vso ljubeznijo vodil k Bogu. Tudi gospodarstvo ga bo pogrešalo. Veliko je storil za izboljšanje posestva in za popravila poslopij. Povsod smo čutili njegovo gospodarsko roko in vsakomur je pomagal z blagohotnim nasvetom. O njegovi priljubljenosti v župniji in o uspehu njegovega dela govori najmočnejše njegovo slovo. V soboto se je poslovil od šolske mladine, v nedeljo pa od ostalih župljanov. Spremljale so ga solze in iskrene želje, da bi mu bila lepa in uspešna nova pot in stoterno poplačana trud in skrb!

Planina pri Sevnici. Mesec februar je potekel pri nas v znamenju občnih zborov. Nedeljo za nedeljo so zborovala društva: Prostovoljna gasilska četa, Streška družina, Sadjarska podružnica, Živinorejska zadruga; Gospodarsko bralno društvo pa je imelo svoj redni letni občni zbor v nedeljo dne 3. marca. Zborovati je nameravala tudi JNS, pa so neke nepravilnosti to preprečile. Največ zanimanja uživa Živinorejska zadruga. Častna je bila udeležba, ko sta predavala v šoli dva strokovnjaka iz kmetijske šole pri Sv. Juriju ob južni žel. — Dne 26. februarja, prav isti dan, ko so v Pod-sredi pokopavali vsem Planincem priljublje-

bili zapeljiv plen za tolovaje, katerih po spodnjih krajih ni nikoli manjkalo.

Tovornikov voz so vlekli težki konji in v trpežni opremi, ki je bila kar posuta z okraski iz medi.

Iz enega vinorodnega kraja se je podalo na daljšo pot po več tovornikov. Vinsko robo so t. žil: na malo ali najrajši seveda kar povprek. Po vseh večjih obcestnih krajih so bile celo enonadstropne krčme, kjer so se zglašali tovorniki. Ponujali so svojo robo, jedli, pili in se veselili. Mogočne gostilniške stavbe ob križiščih cest je videti še danes, a propadajo, ker vozniki zginjajo in tovornikov skoro ni več.

V dobi prevažanja tovorov s konji je vladalo obče blagostanje po obcestnih vaseh ter trgih. Krčme pod strmimi klanci so bile še posebno na dobrem. Bile so tovornikom na razpolago s takozvanimi forajti. Če je tovornik primerno trošil v podklančni gostilni, mu je dal krčmar forajt s konji ali živino zastonj, sicer je moral plačati.

Tovornik, ki se je pričeval po tednih iz Savinjske doline, ali celo iz Koroške, je znal marsikaj povedati ter je užival navadno občo priljubljenost pri doživljajev željni mladini.

Iz dobe obilnega roda stare trte so skoro vsi leseni hrami, kateri kraljujejo še danes nad goricami po spodnjih krajih in imajo nad podboji urezano letnico postavitve.

Iz časov stare trte so po teh hramih mogočne preše z dolgimi slemenii iz orjaških hrastovih debel in sodi vseh velikosti, ki so okrašeni tolikokrat na spodnjem koncu z umetniškimi rezbarijami, pisane majolike ter polički in lončeni pinti z okraski, napisi in svetniki.

Vse na kratko naštetó priča in dokazuje, da takrat v starih cajtih vinogradnik ni poznal vinske krize in je prejel primeren znesek za svojo robo, saj so bili obdelovalni stroški neznatni.

Gostoljuben je bil stari vinogradnik, kakor je že to običaj med Slovenci od nekaj.

Na staro trto po lesenih vinskih hramih je bilo zloženih ter na ljudske napeve uglasbenih toliko veselih narodnih, katere prepeva še danes vse navdušeno ob veselih prilikah.

Da, da, takrat v starih cajtih je res prav lušno blo!

(Dalje sledi.)

hiša v velikem mestu po dva vhoda, je treba samo za eno hišo 500 korakov. Če je odkazanih pismonoši 35 takih hiš, napravi pri enem obhodu 12.500 korakov ali 10 km. Če dostavlja na dan trikrat pošto, znaša njegova pot dnevno 30 kilometrov. Na leto prebodi pismonoša, če vzamemo najnižjo številko, 9000 km. Ako vzamemo, da vrši velikomestni pismonoša svojo službo 25 let — znaša njegova pot 225 tisoč km, kar znači 1 desetinko razdalje med zemljo in zvezdo Mars.

V sovjetski Rusiji bode kmalu več zdravnic nego zdravnikov. Od 46.422 visokošolcev medicincev je bilo leta 1933 32.960 žensk.